

ด่วนที่สุด
ที่ นร ๐๑๐๖/ ๑๗๖๒

สำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เรื่อง ผลการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๖๒

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) เห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี จำนวน ๑๐๐ ชุด
๒. ขั้นตอนการดำเนินงานและแผนผังการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภคตามพระราชบัญญัติการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๖๒ จำนวน ๑๐๐ ชุด

ด้วยสำนักนายกรัฐมนตรีขอเสนอเรื่อง การดำเนินการตามพระราชบัญญัติการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๖๒ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑๑) รวมทั้งสอดคล้อง/เป็นการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติในด้าน ๖ การปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) กำกับการบริหารราชการและสั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรีสำหรับสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี) ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว ดังมีรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๔๖ บัญญัติให้สิทธิของผู้บริโภคย่อมได้รับความคุ้มครอง บุคคลย่อมมีสิทธิรวมกันจัดตั้งองค์กรของผู้บริโภคเพื่อคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภค และองค์กรของผู้บริภคดังกล่าวมีสิทธิรวมกันจัดตั้งเป็นองค์กรที่มีความเป็นอิสระเพื่อให้เกิดพลังในการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภคโดยได้รับการสนับสนุนจากรัฐ

ปัจจุบันจึงได้มีพระราชบัญญัติการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่ให้สิทธิแก่ประชาชนในการรวมตัวกันเป็นองค์กรของผู้บริโภค และเข้าร่วมกันจัดตั้งเป็นสภาองค์กรของผู้บริโภค ซึ่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๒

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

พระราชบัญญัติการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้กำหนดหน้าที่และอำนาจของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี และผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด ดังนี้

๑.๑.๑ กำหนดให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมีหน้าที่ ดังนี้

(๑) ในโอกาสแรกเมื่อมีการประกาศจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภคเป็นครั้งแรกหลังจากวันที่พระราชบัญญัติใช้บังคับ ให้รัฐบาลจัดสรรเงินอุดหนุนไว้ที่สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นการจ่ายขาดเพื่อเป็นทุนประเดิมเบื้องต้นให้แก่สภาองค์กรของผู้บริโภคที่จัดตั้งขึ้นดังกล่าวเป็นจำนวนไม่น้อยกว่า ๓๕๐ ล้านบาท ตามมาตรา ๑๙

(๒) ทำหน้าที่ ...

(๒) ทำหน้าที่เสนอต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาจัดสรรเงินอุดหนุน เป็นรายปีเป็นการจ่ายขาดให้แก่สภาองค์กรของผู้บริโภคตามที่สภาองค์กรของผู้บริโภคเสนอ ตามมาตรา ๑๖

๑.๑.๒ กำหนดให้ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีและผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะ นายทะเบียนทำหน้าที่ ดังนี้

(๑) ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี หรือผู้ซึ่งปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมอบหมาย ทำหน้าที่นายทะเบียนกลางในการรับจดทะเบียนสถานะความเป็นองค์กรของผู้บริโภคได้ทั่วราชอาณาจักร กับให้ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือผู้ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมายเป็นนายทะเบียนประจำจังหวัด มีหน้าที่ รับแจ้งสถานะความเป็นองค์กรของผู้บริโภคภายในจังหวัดนั้น และเมื่อได้รับแจ้งแล้วให้ส่งรายชื่อองค์กร ของผู้บริโภคให้นายทะเบียนกลางประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือระบบหรือวิธีการอื่นใดที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก ตามมาตรา ๖ ประกอบมาตรา ๗ โดยในการกำหนดแบบและวิธีการดังกล่าว ต้องไม่มีลักษณะเป็นการสร้างขั้นตอนโดยไม่จำเป็น

(๒) ให้นายทะเบียนกลางมีอำนาจเพิกถอนการรับแจ้ง พร้อมทั้งแจ้งให้ผู้ร้อง และองค์กรของผู้บริโภคที่เกี่ยวข้องทราบ ในกรณีที่ผู้คัดค้านว่า องค์กรของผู้บริโภคที่ได้แจ้งไว้ มีลักษณะ ไม่ถูกต้อง ตามมาตรา ๘

(๓) ให้นายทะเบียนกลางเป็นผู้ประกาศเชิญชวนองค์กรของผู้บริโภคมาแสดง ความยินยอมเข้าร่วมจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภค

๑.๒ ผลการดำเนินการที่ผ่านมา

๑.๒.๑ สำนักนายกรัฐมนตรี โดยสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ได้ดำเนินการ ตามพระราชบัญญัติการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานและแผนผัง การจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภค (เอกสาร ๑)

๑.๒.๒ นับตั้งแต่พระราชบัญญัติการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๖๒ มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๒ มีองค์กรต่าง ๆ ยื่นแจ้งสถานะความเป็นองค์กรของผู้บริโภค ต่อนายทะเบียนกลาง และนายทะเบียนประจำจังหวัดเป็นจำนวนมากเกินกว่าที่คาดการณ์ไว้โดยประมาณ จาก ๓๐๐ องค์กร ทั่วประเทศ ซึ่งเป็นองค์กรที่ดำเนินการด้านการคุ้มครองผู้บริโภค (ข้อมูลจากสำนักงาน คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๓)

๑.๒.๓ ด้วยเหตุดังกล่าวข้างต้น ทำให้การเตรียมการไม่สอดคล้องกับจำนวนที่มากขึ้น อย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะการยื่นแจ้งสถานะต่อนายทะเบียนกลาง ซึ่งมีมากถึง ๖๖๖ องค์กร (ข้อมูล ณ วันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๓)

๑.๒.๔ ปัจจุบันนายทะเบียนกลางและนายทะเบียนประจำจังหวัดได้พิจารณา รับแจ้งสถานะความเป็นองค์กรของผู้บริโภคและประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปแล้ว ดังนี้

(๑) นายทะเบียนกลาง จำนวน ๑๖ องค์กร

(๒) นายทะเบียนประจำจังหวัด จำนวน ๑๕๔ องค์กร

๑.๒.๕ ขณะนี้จึงมีองค์กรของผู้บริโภคที่นายทะเบียนกลางประกาศรายชื่อแล้ว รวม ๑๗๐ องค์กร (ข้อมูล ณ วันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๓)

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

๒.๑ ด้วยขณะนี้ องค์กรของผู้บริโภคที่ได้รับการประกาศให้ประชาชนทราบ เป็นการทั่วไปเพื่อการจัดให้มีสภาองค์กรของผู้บริโภคนั้น มีจำนวนตามที่กฎหมายกำหนดไว้ไม่น้อยกว่า ๑๕๐ องค์กร ซึ่งเป็นจำนวนที่สามารถเข้าชื่อยื่นแจ้งต่อนายทะเบียนกลางเพื่อเป็นผู้เริ่มก่อการในการจัดตั้งสภา องค์กรของผู้บริโภค ตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง ได้

๒.๒ เมื่อนายทะเบียนกลางได้รับแจ้งตาม ข้อ ๒.๑ แล้ว ผู้เริ่มก่อการจะต้องรวบรวมองค์การของผู้บริโภคที่ยินยอมเข้าร่วมในการจัดตั้งให้ได้จำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งขององค์การของผู้บริโภคที่นายทะเบียนกลางได้ประกาศการรับแจ้งไว้ครั้งสุดท้ายก่อนวันยื่นแจ้งตาม มาตรา ๙ วรรคหนึ่ง

๒.๓ เมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๖๓ กลุ่มตัวแทนองค์กรของผู้บริโภค จำนวน ๑๕๑ องค์กร นำโดยมูลนิธิเพื่อผู้บริโภค พร้อมคณะ ได้ยื่นเป็นผู้เริ่มก่อการ พร้อมกับแจ้งหลักฐานการยินยอมเข้าร่วมขององค์การของผู้บริโภคต่อผู้แทนสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีในการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภคแล้ว

๒.๔ เมื่อสภาองค์กรของผู้บริโภคดังกล่าวได้รับการตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนแล้ว นายทะเบียนกลางจะได้ประกาศการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภคในราชกิจจานุเบกษาและทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งหรือวันที่รวบรวมองค์การของผู้บริโภคได้ครบถ้วนดังกล่าวข้างต้น

๒.๕ จากการตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของหลักฐานการยินยอมเข้าร่วมขององค์การของผู้บริโภคตามข้อ ๒.๓ พบว่าเอกสารองค์การของผู้บริโภค จำนวน ๗ องค์กร ยังมีข้อบกพร่อง จึงทำให้ขณะนี้ยังไม่สามารถประกาศการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภคได้ และในการนี้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้มีหนังสือแจ้งไปยังมูลนิธิเพื่อผู้บริโภคในฐานะตัวแทนผู้เริ่มก่อการและยินยอมในการเข้าร่วมจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภค ซึ่งจากกรณีดังกล่าวทำให้ยังไม่อาจเริ่มนับระยะเวลา ๓๐ วัน เพื่อประกาศจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภคตามข้อ ๒.๔ ได้

๒.๖ หากได้มีการประกาศจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภคดังกล่าวข้างต้นในราชกิจจานุเบกษาเรียบร้อยแล้ว มาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้กำหนดให้รัฐบาลต้องจัดสรรเงินอุดหนุนไว้ที่สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นการจ่ายขาด เพื่อเป็นทุนประเดิมเบื้องต้นให้แก่สภาองค์กรของผู้บริโภคที่จัดตั้งขึ้นดังกล่าวไม่น้อยกว่าสามร้อยห้าสิบล้านบาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายเบื้องต้นในการดำเนินการให้เกิดการรวมตัวกันขององค์กรผู้บริโภคอย่างแท้จริง ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ประกาศจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภค ซึ่งคาดการณ์ว่าจะต้องดำเนินการภายในต้นปี ๒๕๖๔

๒.๗ สำหรับการดำเนินการของสภาองค์กรของผู้บริโภคในปีถัดไป ตามมาตรา ๑๖ กำหนดให้เป็นหน้าที่ของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีที่จะเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาจัดสรรเงินอุดหนุนเป็นรายปีเป็นการจ่ายขาดให้แก่สภาองค์กรของผู้บริโภคตามที่สภาองค์กรของผู้บริโภคเสนอ โดยในการจัดสรรเงินอุดหนุนดังกล่าว คณะรัฐมนตรีต้องจัดสรรให้เพียงพอต่อการดำเนินงานโดยอิสระของสภาองค์กรของผู้บริโภค และในกรณีสภาองค์กรของผู้บริโภคเห็นว่าจำนวนเงินที่คณะรัฐมนตรีจัดสรรให้ไม่เพียงพอต่อการดำเนินงาน สภาองค์กรของผู้บริโภคจะมีหนังสือขอให้คณะรัฐมนตรีทบทวนเพื่อจัดให้เพียงพอก็ได้

๒.๘ ในการนี้ เพื่อกomiteรัฐมนตรีทราบผลการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๖๒ ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เมื่อสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ได้ดำเนินการตามขั้นตอนเรียบร้อยแล้ว และในขั้นการจัดสรรเงินอุดหนุนเพื่อเป็นทุนประเดิมเบื้องต้นให้แก่สภาองค์กรของผู้บริโภค สำนักนายกรัฐมนตรี โดยสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี จะได้มีหนังสือเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการตามระเบียบ ว่าด้วยการบริหารงบประมาณรายจ่ายงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น พ.ศ. ๒๕๖๒ อีกครั้งหนึ่ง

๓. สารสำคัญ และข้อกฎหมาย

๓.๑ สารสำคัญ

ด้วยขณะนี้การดำเนินงานเพื่อการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภคนั้น ผู้เริ่มก่อการได้รวบรวมองค์กรของผู้บริโภคที่ยินยอมเข้าร่วมในการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภคได้จำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งขององค์กรของผู้บริโภคที่นายทะเบียนกลางได้ประกาศการรับแจ้งไว้ครั้งสุดท้ายก่อนวันยื่นแจ้งตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่งแล้ว เมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๖๓ ซึ่งการเตรียมการในลำดับถัดไป สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีจะได้ดำเนินการ ดังนี้

๓.๑.๑ นายทะเบียนกลาง เมื่อได้รับการแจ้งและตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนแล้วจะได้ประกาศการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภคในราชกิจจานุเบกษาและทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งหรือวันที่รวบรวมองค์กรของผู้บริโภคได้ครบถ้วนดังกล่าวข้างต้นแล้วตามมาตรา ๙ วรรคห้า และวรรคหก

อนึ่ง ขณะนี้นายทะเบียนกลางได้ตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนแล้วพบว่า หลักฐานการยินยอมเข้าร่วมขององค์กรผู้บริโภคมิได้ถูกต้องครบถ้วน ระยะเวลาในการประกาศจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโคงดังกล่าวจึงยังไม่เริ่มนับระยะเวลาจนกว่าจะได้แก้ไขให้ถูกต้องครบถ้วน

๓.๑.๒ เตรียมการในการจัดสรรเงินอุดหนุนให้กับสภาองค์กรของผู้บริโภคเป็นครั้งแรกหลังจากวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เพื่อเป็นทุนประเดิมเบื้องต้นให้แก่สภาองค์กรของผู้บริโภคที่จัดตั้งขึ้นเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าสามร้อยห้าสิบล้านบาท ตามมาตรา ๑๙ โดยสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้ดำเนินการยกร่างระเบียบสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการจ่ายเงินอุดหนุนแก่สภาองค์กรของผู้บริโภค พ.ศ. ไว้เรียบร้อยแล้ว และได้จัดให้มีการประชุมเพื่อพิจารณาร่างระเบียบดังกล่าว ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๖๓ ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ผู้แทนจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค สำนักงบประมาณ และกรมบัญชีกลาง โดยที่ประชุมเห็นชอบให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี มีหนังสือหารือไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ตามมาตรา ๑๙ เกี่ยวกับประเด็นการจัดสรรเงินเงินอุดหนุนเพื่อเป็นทุนประเดิมเบื้องต้นให้แก่สภาองค์กรของผู้บริโภคจำนวนสามร้อยห้าสิบล้านบาท ว่าจะต้องจัดสรรให้แก่สภาองค์กรของผู้บริโภคสภาแรกสภาเดียวหรือไม่อย่างไร

๓.๑.๓ สำหรับการขอรับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น เพื่อจัดสรรเป็นเงินอุดหนุนจ่ายขาดให้กับสภาองค์กรของผู้บริโภคนั้น ตามระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณรายจ่ายงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น พ.ศ. ๒๕๖๒ มีขั้นตอนโดยสังเขป ดังนี้

๓.๑.๓.๑ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีซึ่งเป็นหน่วยรับงบประมาณที่จะขอรับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น จะเสนอเรื่องให้รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) และนายกรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนส่งคำขอให้สำนักงานงบประมาณพิจารณาในส่วนที่เกี่ยวข้อง

๓.๑.๓.๒ เนื่องจากวงเงินที่ขออนุมัติมีจำนวนเกินกว่าหนึ่งร้อยล้านบาท สำนักงานงบประมาณจะเสนอเรื่องต่อนายกรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ เมื่อนายกรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้ว สำนักงานงบประมาณจะแจ้งให้หน่วยรับงบประมาณนำเรื่องเสนอขออนุมัติต่อคณะรัฐมนตรี โดยเสนอผ่านรองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) และนายกรัฐมนตรี เมื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบแล้ว สำนักงานงบประมาณจะอนุมัติเงินจัดสรรงบประมาณรายจ่ายงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ไปยังสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีซึ่งเป็นสำนักงานที่จะดำเนินการเบิกจ่ายต่อไป

๓.๑.๔ ขั้นตอนในการดำเนินการตามข้อ ๓.๑.๓ ดังกล่าวข้างต้น สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่นายทะเบียนกลางได้ประกาศการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภคในราชกิจจานุเบกษา ทั้งนี้ เพื่อจ่ายเงินอุดหนุนให้แก่สภาองค์กรของผู้บริโภค แต่เนื่องจากขณะนี้อยู่ระหว่างการตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของหลักฐานการยินยอมเข้าร่วมขององค์กรผู้บริโภคเพื่อประกาศจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภค และปรากฏข้อเท็จจริงว่าเอกสารองค์กรของผู้บริโภคจำนวน ๗ องค์กร ยังมีข้อบกพร่อง จึงยังไม่สามารถประกาศการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภคได้ และส่งผลทำให้การจ่ายเงินอุดหนุนให้แก่สภาองค์กรของผู้บริภคย่อมขยายออกไปเช่นกัน

๓.๒ ข้อยกกฎหมาย

๓.๒.๑ พระราชบัญญัติการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้บัญญัติเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้ ดังนี้

มาตรา ๗ ให้ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีหรือผู้ซึ่งปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นนายทะเบียนกลาง มีหน้าที่รับแจ้งสถานะความเป็นองค์กรของผู้บริโภคได้ทั่วราชอาณาจักร และมีหน้าที่อื่นตามพระราชบัญญัตินี้

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมายเป็นนายทะเบียนประจำจังหวัดมีหน้าที่รับแจ้งสถานะความเป็นองค์กรของผู้บริโภคภายในจังหวัดนั้น และเมื่อได้รับแจ้งแล้วให้ส่งรายชื่อองค์กรของผู้บริโภคให้นายทะเบียนกลางโดยเร็วเพื่อประกาศให้ประชาชนทราบตามมาตรา ๖ วรรคห้า

มาตรา ๘ องค์กรของผู้บริโภคที่มีลักษณะตามมาตรา ๕ ไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยห้าสิบ องค์กรมีสิทธิเข้าชื่อกันแจ้งต่อนายทะเบียนกลางเพื่อเป็นผู้เริ่มก่อการในการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภค

เมื่อได้แจ้งตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ผู้เริ่มก่อการรวบรวมองค์กรของผู้บริโภคที่ยินยอมเข้าร่วมในการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภคให้ได้จำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งขององค์กรของผู้บริโภคที่นายทะเบียนกลางได้ประกาศการรับแจ้งตามมาตรา ๖ วรรคห้า ไว้ครั้งสุดท้ายก่อนวันที่แจ้งตามวรรคหนึ่ง ทั้งนี้ ให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันแจ้งตามวรรคหนึ่ง

ในการดำเนินการตามวรรคสอง ผู้เริ่มก่อการจะขอให้นายทะเบียนกลางเป็นผู้ประกาศเชิญชวนให้องค์กรของผู้บริโภคมาแสดงความยินยอมเข้าร่วมต่อนายทะเบียนกลางแทนผู้เริ่มก่อการก็ได้

เมื่อผู้เริ่มก่อการรวบรวมองค์กรของผู้บริโภคได้ครบถ้วนภายในกำหนดเวลาตามวรรคสองแล้ว ให้แจ้งให้นายทะเบียนกลางทราบพร้อมด้วยหลักฐานการยินยอมเข้าร่วมขององค์กรของผู้บริโภค เมื่อนายทะเบียนกลางได้รับแจ้งและตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนแล้ว ให้ประกาศการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภคในราชกิจจานุเบกษาและทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

ในกรณีที่นายทะเบียนกลางเป็นผู้ประกาศเชิญชวนตามวรรคสาม เมื่อนายทะเบียนกลางรวบรวมองค์กรของผู้บริโภคได้ครบถ้วนตามจำนวนและภายในกำหนดเวลาตามวรรคสองแล้วให้นายทะเบียนกลางดำเนินการตรวจสอบและประกาศการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภคตามวรรคสี่ต่อไป

การประกาศการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภค ให้นายทะเบียนกลางดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งตามวรรคสี่หรือวันที่รวบรวมองค์กรของผู้บริโภคได้ครบถ้วนตามวรรคห้า

องค์กรของผู้บริโภคที่เข้าชื่อตามวรรคหนึ่งหรือยินยอมเข้าร่วมตามวรรคสองแล้ว จะขอถอนชื่อออกและจะเข้าชื่อกับคณะผู้เริ่มก่อการอื่นหรือยินยอมเข้าร่วมในการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภค ...

ของผู้บริโภคอื่นไม่ได้ เว้นแต่ได้มีการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภคภายในกำหนดเวลาตามที่ได้เริ่มก่อการไว้

มาตรา ๑๐ ให้สภาองค์กรของผู้บริโภคที่จัดตั้งตามมาตรา ๙ เป็นนิติบุคคล มีวัตถุประสงค์เพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคในทุกด้าน และดำเนินการอื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ โดยให้ถือว่าองค์กรของผู้บริโภคที่เป็นผู้เริ่มก่อการและที่ได้ลงชื่อยินยอมเข้าร่วมในการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภคตามมาตรา ๙ เป็นสมาชิกของสภาองค์กรของผู้บริโภคนับแต่วันที่ประกาศจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภค

ให้สภาองค์กรของผู้บริโภคมีความเป็นอิสระ ไม่อยู่ภายใต้อาณัติหรือการครอบงำ หรือการสั่งการไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมจากหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ พรรคการเมือง ผู้ประกอบธุรกิจ หรือพนักงานหรือลูกจ้างของผู้ประกอบธุรกิจ

มาตรา ๑๖ ให้เป็นหน้าที่ของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีที่จะเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาจัดสรรเงินอุดหนุนเป็นรายปีเป็นการจ่ายขาดให้แก่สภาองค์กรของผู้บริโภคตามที่สภาองค์กรของผู้บริโภคเสนอ

ในการจัดสรรเงินอุดหนุนตามวรรคหนึ่ง ให้คณะรัฐมนตรีจัดสรรให้เพียงพอต่อการดำเนินงานโดยอิสระของสภาองค์กรของผู้บริโภค

ในกรณีที่สภาองค์กรของผู้บริโภคเห็นว่าจำนวนเงินที่คณะรัฐมนตรีจัดสรรให้ไม่เพียงพอต่อการดำเนินงานตามวรรคสอง สภาองค์กรของผู้บริโภคจะมีหนังสือขอให้คณะรัฐมนตรีทบทวนเพื่อจัดให้เพียงพอก็ได้

มาตรา ๑๙ เมื่อมีการประกาศจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภคตามมาตรา ๙ วรรคสี่ เป็นครั้งแรกหลังจากวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้รัฐบาลจัดสรรเงินอุดหนุนไว้ที่สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นการจ่ายขาดเพื่อเป็นทุนประเดิมเบื้องต้นให้แก่สภาองค์กรของผู้บริโภคที่จัดตั้งขึ้นดังกล่าวเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าสามร้อยห้าสิบล้านบาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายเบื้องต้นในการดำเนินการให้เกิดการรวมตัวกันขององค์กรของผู้บริโภคอย่างทั่วถึงและเกิดพลังอย่างแท้จริงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ภายในหกสิบวันนับแต่วันประกาศจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภค และการจ่ายเงินอุดหนุนให้แก่สภาองค์กรของผู้บริโภคให้เป็นไปตามระเบียบที่สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีกำหนด

๓.๒.๒ ระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณรายจ่ายงบกลาง รายการเงินสำรองจ่าย เพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้บัญญัติเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้ ดังนี้

ข้อ ๕ การขอรับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายงบกลาง รายการสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ให้กระทำได้ในกรณีที่เป็นการจ่าย ดังนี้

...ฯลฯ...

(๔) เป็นรายจ่ายที่ไม่ได้รับจัดสรรงบประมาณ แต่มีภารกิจจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องดำเนินการและต้องใช้จ่ายหรือก่อหนี้ผูกพันงบประมาณโดยเร็ว

ข้อ ๘ วรรคหนึ่ง ให้หน่วยรับงบประมาณที่จะขอรับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นทุกกรณี เสนอเรื่องให้รองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีเจ้าสังกัด หรือรัฐมนตรีที่กำกับดูแล หรือผู้ที่คณะรัฐมนตรีมอบหมายให้เป็นผู้กำกับแผนงานบูรณาการกรณีเป็นการดำเนินการภายใต้แผนงานบูรณาการ แล้วแต่กรณี พิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนส่งคำขอให้สำนักงบประมาณ

ข้อ ๙ สำนักงบประมาณจะพิจารณาจัดสรรงบประมาณรายจ่ายงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ให้แก่หน่วยรับงบประมาณ โดยพิจารณาความเหมาะสมของวงเงินที่จะใช้จ่ายและเสนอรองนายกรัฐมนตรี ดังนี้

...ฯลฯ...

(๓) กรณีวงเงิน ...

(๓) กรณีวงเงินที่เห็นควรอนุมัติเกินกว่าหนึ่งร้อยล้านบาท สำนักงานประมาณจะเสนอเรื่องต่อนายกรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ เมื่อนายกรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้ว สำนักงานประมาณจะแจ้งให้หน่วยรับงบประมาณนำเรื่องเสนอขออนุมัติต่อคณะรัฐมนตรี โดยเสนอผ่านรองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีเจ้าสังกัดหรือรัฐมนตรีที่กำกับดูแล หรือผู้ที่คณะรัฐมนตรีมอบหมายให้เป็นผู้กำกับแผนงานบูรณาการกรณีเป็นการดำเนินการภายใต้แผนงานบูรณาการ แล้วแต่กรณี

เมื่อนายกรัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรีทราบหรือพิจารณาให้ความเห็นชอบตามความในวรรคหนึ่งแล้ว สำนักงานประมาณจะอนุมัติเงินจัดสรรงบประมาณรายจ่ายงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ไปยังสำนักงานที่จะดำเนินการเบิกจ่าย โดยสอดคล้องกับแผนการปฏิบัติงาน และแผนการใช้จ่ายงบประมาณต่อไป

๔. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา

ค่าใช้จ่ายสำหรับสภาองค์กรของผู้บริโภค แบ่งออกเป็น ๒ ระยะ ดังนี้

๔.๑ การดำเนินงานระยะเริ่มต้น

เมื่อได้มีการประกาศจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภคดังกล่าวข้างต้นในราชกิจจานุเบกษาเรียบร้อยแล้ว มาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้กำหนดให้รัฐบาลต้องจัดสรรเงินอุดหนุนไว้ที่สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นการจ่ายขาดเพื่อเป็นทุนประเดิมเบื้องต้นให้แก่สภาองค์กรของผู้บริโภคที่จัดตั้งขึ้นดังกล่าวเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าสามร้อยห้าสิบล้านบาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายเบื้องต้นในการดำเนินการให้เกิดการรวมตัวกันขององค์กรของผู้บริโภคอย่างแท้จริง ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ประกาศจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภค

๔.๒ การดำเนินงานระยะต่อไป

สำหรับการดำเนินการของสภาองค์กรของผู้บริโภคในปีถัดไป ตามมาตรา ๑๖ กำหนดให้เป็นหน้าที่ของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีที่จะเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาจัดสรรเงินอุดหนุนเป็นรายปีเป็นการจ่ายขาดให้แก่สภาองค์กรของผู้บริโภคตามที่สภาองค์กรของผู้บริโภคเสนอ โดยในการจัดสรรเงินอุดหนุนดังกล่าว คณะรัฐมนตรีต้องจัดสรรให้เพียงพอต่อการดำเนินงานโดยอิสระของสภาองค์กรของผู้บริโภค และในกรณีสภาองค์กรของผู้บริโภคเห็นว่าจำนวนเงินที่คณะรัฐมนตรีจัดสรรให้ไม่เพียงพอต่อการดำเนินงาน สภาองค์กรของผู้บริโภคจะมีหนังสือขอให้คณะรัฐมนตรีทบทวนเพื่อจัดให้เพียงพอก็ได้

อนึ่ง เนื่องจากตามกฎหมายมิได้บัญญัติให้สภาองค์กรของผู้บริโภคมีได้แต่เพียงสภาเดียว กรณีจึงอาจมีการรวมตัวกันจัดตั้งเป็นสภาองค์กรของผู้บริโภคขึ้นอีกได้ และแต่ละสภาจะได้รับการจัดสรรเงินอุดหนุนเป็นรายปีเป็นการจ่ายขาดให้แก่สภาองค์กรของผู้บริโภคตามที่สภาองค์กรของผู้บริโภคนั้น ๆ เสนอเช่นกัน

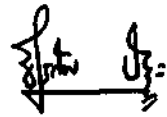
๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

จึงเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดทราบผลการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติการจัดตั้งสภาองค์กรของผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๖๒ และเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ทั้งนี้ เมื่อสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้ดำเนินการตามขั้นตอนเรียบร้อยแล้ว และในขั้นการจัดสรรเงินอุดหนุนเพื่อเป็นทุนประเดิม

เบื้องต้นให้แก่สภาองค์กรของผู้บริโภค สำนักนายกรัฐมนตรี โดยสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
จะได้มีหนังสือเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการตามระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณรายจ่ายงบกลาง
รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น พ.ศ. ๒๕๖๒ อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีรภัทร ประยูรสิทธิ)
ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักกฎหมายและระเบียบกลาง

โทร. ๐ ๒๒๘๓ ๔๕๔๗

โทรสาร ๐ ๒๒๘๓ ๔๕๘๗

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : Veeraporn.c@opm.go.th